

Katedra trestního práva

Posudek na rigorózní práci Mgr. Vladimíry Beránkové „Informovaný souhlas“

Předložená rigorózní práce obsahuje 83 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, pěti kapitol a závěru. Okruh použité literatury je mimořádně obsáhlý a zahrnuje i velkou řadu prací zahraničních autorů. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Práce je doplněna ilustrativními přílohami. Po formální stránce splňuje předložená rigorózní práce všechny požadavky na ni kladené.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku bezesporu aktuální a současně velmi obtížnou, mající interdisciplinární přesah.

Po stručném úvodu, ve kterém autorka charakterizuje zaměření a cíl své práce, se nejdříve věnuje vývoji názorů na vztah pacienta a lékaře a jejich odrazu v normativní úpravě. Správně zde akcentuje klíčový význam Úmluvy o biomedicině. Souhlasit lze s názorem, že v tomto vztahu se odrážejí jak soukromoprávní, tak veřejnoprávní aspekty.

Klíčovou je kapitola třetí, zabývající se meritorně informovaným souhlasem a poučením pacienta o zákroku. Autorka zde předně na institut informovaného souhlasu nahlíží jako na právní úkon a analyzuje způsobilost osob, formální i obsahové náležitosti úkonu. Za stěžejní důvodně pokládá „informovaný“ základ takového souhlasu na straně pacienta. Záslučně je velká pozornost věnována rozboru formálních a zejména obsahových hledisek poučení. V této souvislosti autorka řeší i některé sporné nebo mezní situace. Nepochybně má autorka pravdu v tom, že základ právní úpravy zdravotnického práva, který ve své době byl moderní, dnes již nezbytně vyžaduje komplexní revizi, kterou nemohou zastoupit dílčí novely.

Složitou problematikou euthanasie v souvislosti s informovaným nesouhlasem pacienta a problematikou tzv. „living will“, se autorka zabývá v následující kapitole. Velmi podrobně jsou zde analyzovány právní důsledky „smrcení z útrpnosti“ de lege lata. V úvahu přicházející možnosti zmírňující trestnost však pro lékaře nejsou vůbec žádným řešením, neboť jakýmkoliv odsouzením by riskoval svoji kariéru. Úvahy autorky de lege ferenda ohledně právní úpravy institutu living will jsou dobře propracovány.

Závěrečná kapitola práce je pak věnována přehledu jednotlivých typů a forem právní odpovědnosti při poskytování zdravotnické péče.

V závěru své práce autorka pozitivně hodnotí změny, ke kterým u nás došlo ve zdravotnickém právu a zdravotnické praxi v posledních letech ve vztahu k autonomii pacientova rozhodování o zdravotnické péči. Souhlasit lze s preferováním mimosoudního řešení sporů. Diskutovat lze o privilegovaných skutkových podstatách a o navrhovaném zjednodušení důkazního řízení.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako velmi zdařilou. Autorka prokázala velmi hlubokou znalost zkoumané problematiky a jejich širších souvislostí, a to nejen pokud jde o právní úpravu, ale rovněž pokud jde o literární zpracování a praktické problémy v aplikaci. Nesporným kladem práce je pečlivost a svědomitost zpracování a samostatný a tvůrčí autorův přístup. Po formální i po obsahové stránce je předložená práce bezpochyby způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autorka mohla vyjádřit k otázce, zda mohou nastat situace, kdy protiprávnost asistované sebevraždy nebo aktivní euthanasie může být vyloučena z titulu krajní nouze.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě a rigorózní zkoušce byl Mgr. Vladimíře Beránkové udělen titul doktora práv.

V Praze dne 3.10.2009

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant